

EVIDENCE SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ (SBÍRKOVÁ EVIDENCE)

(chyby, mýty, časté dotazy, novela zákona č. 122/2000 Sb. platná od 1. ledna 2014)

EVIDENCE SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ A NOVELA ZÁKONA Č. 122/2000 Sb.

PLATNÁ OD 1. LEDNA 2014

V souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.), platného od 1. ledna 2014, byl přijat **zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva**. Tento zákon v Části třicáté třetí, v článku XXXVIII mění také **zákon č. 122/2000 Sb.** Pro evidenci sbírkových předmětů jsou důležité následující změny:

- a) v § 2 zákona č. 122/2000 Sb. se doplňuje věta „*Má se za to, že sbírka je věcí hromadnou.*“. V § 501 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník se uvádí, že „*soubor jednotlivých věcí náležejících téže osobě, považovaný za jeden předmět a jako takový nesoucí společné označení, pokládá se za celek a tvoří hromadnou věc.*“
- b) v § 2 zákona č. 122/2000 Sb. se za odst. 1 vkládá odst. 2, který zní „*Sbírka, jejímž vlastníkem je Česká republika nebo územní samosprávný celek, je veřejným statkem podle zvláštního právního předpisu.*“ V ustanovení § 490 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník se uvádí, že veřejným statkem je „*věc určená k obecnému užívání.*“

Ustanovení, že sbírka muzejní povahy je **věcí hromadnou**, je legislativním završením snahy vnímat sbírku muzejní povahy nikoliv jako soubor jednotlivostí, ale jako *jednu nedělitelnou věc*. Ta snaha vychází z muzeologických poznatků, že sbírka je tvořena na základě nějakého záměru tak, že jsou pro ni vybírány věci (sbírkové předměty), které „patří k sobě“, tj. mají schopnost svou vypovídací schopnost o přírodě a společnosti doplňovat, a je tak vytvářena „*nová kulturní hodnota*“, která není prostým součtem kulturních hodnot jednotlivých předmětů, ale jde o hodnotu novou, zpravidla větší. I věci, samy o sobě takřka nevýznamné, mohou hodnotu sbírky zvyšovat a samy tak nabývají na významu. Proto zákon č. 122/2000 Sb. v ustanovení § 2 odst. 1 stanoví, že „*sbírkou muzejní povahy je sbírka, která je ve své celistvosti významná pro prehistorii, historii...*“ a v ustanovení § 9 odst. 1 písm. e) ukládá správcům sbírek povinnost „*uchovávat sbírku v její celistvosti...*“. To se také promítlo do zákona o účetnictví – sbírky jsou vedeny v účetní evidenci (pokud není známá jejich nabývací cena) jako *jedna věc*. **Tím se ještě více zvyšuje význam evidence sbírkových předmětů, protože ona „věc hromadná“ je vymezena souborem evidenčních záznamů ke sbírkovým předmětům, které tu**

kteřou sbírku tvoří. Na významu nabývá také **autentizace těchto evidenčních záznamů**, bez níž nelze prokázat, do které sbírky je sbírkový předmět zařazen, jakého „celku“ je součástí. „Společným označením“ sbírky, ve smyslu ustanovení § 501 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, je **název sbírky, pod nímž je uvedena v CES a evidenční číslo sbírky, které jí při zápisu do CES bylo přiděleno.**

Z ustanovení, že sbírka je **veřejným statkem**, pak plyne, že **o sbírku je třeba se starat jako o majetek svěřený**, který neslouží pouze svému vlastníkovi (státu, kraji, obci), ale je určen k „obecnému užívání“. To rovněž **zvýšuje význam evidence sbírkových předmětů, z níž se správci sbírek nezodpovídají pouze tomu, kdo vlastnická práva ke sbírce vykonává, či ministerstvu, ale veřejnosti.**

Prameny:

- Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní hodnoty a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Metodický pokyn Ministerstva kultury, čj. 53/2001
- Žalman, J. a kolektiv: Příručka muzejníková I, AMG, druhé upravené vydání, Praha 2010
- Úvod do muzejní praxe. Učební texty základního kurzu Školy muzejní propedeutiky AMG, Praha 2010
- poznatky z kontrol dodržování zákona č. 122/2000 Sb., prováděných MK

Zpracoval: RNDr. Jiří Žalman